

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

839

Vragen van de leden **Mohandis** (PvdA), **Jasper van Dijk** (SP) en **Verhoeven** (D66) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *geheime contracten en onzorgvuldige begeleiding van deelnemers bij RTL-programma's rond hulp-tv* (ingezonden 1 december 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 21 december 2016).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van berichtgeving rondom hulpprogramma's bij RTL, waarbij kwetsbare deelnemers misleid worden, aan vergaande, geheime contracten gebonden zijn en waarbij het programma voorop lijkt te staan en niet het welzijn van deelnemers?¹

Zo ja, hoe beoordeelt u deze programma's en de rol van RTL als verantwoordelijke omroep in dezen?

Antwoord 1

Ja. Tijdens het debat in de Tweede Kamer over de mediabegroting op 28 november jongstleden heb ik mijn zorg uitgesproken. Zie verder het antwoord op de vragen hierna.

Vraag 2, 3, 4, 5, 6

Deelt u de mening dat de programmamakers onwenselijk en onzorgvuldig handelen wanneer deelnemers vergaande en geheime contracten moeten ondertekenen, deze niet zelf ter beschikking krijgen en wanneer gefilmde therapie- of behandelsessies onder hoge druk en tempo tot stand komen? Zo nee, waarom niet?

Bent u van mening dat u op dit moment voldoende wettelijke middelen heeft om excessen en onzorgvuldig handelen, bij het voorbereiden, het maken en de nazorg bij dergelijke programma's met vaak kwetsbare deelnemers, aan te pakken? Zo ja, welke wettelijke mogelijkheden ziet u om mediabedrijven als RTL maar ook de aan deze programma's gelieerde zorginstellingen, aan te spreken op een maatschappelijk en juridisch verantwoorde rol, voorzien van correcte begeleiding en nazorg richting de deelnemers aan deze programma's? Zo nee, op welke wijze denkt u wel meer mogelijkheden te hebben?

¹ «Hulpprogramma's RTL misleiden deelnemers» – NRC, 22 november 2016 <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/11/22/hulpprogrammas-rtl-misleiden-deelnemers-5413146-a1533067>

Op welke wijze wordt op dit moment het toezicht op deze programma's vormgegeven en hoe wordt er beoordeeld of het daarmee verantwoord en zorgvuldig tot stand komt?
Laat u de Kamer weten welke stappen RTL gaat nemen, zoals toegezegd bij het debat over de Mediabegroting op 28 november jl.?
Gaat RTL de eigen Mediacode aanpassen, naar aanleiding van de berichtgeving?
Zo ja, op welke manier?²

Antwoord 2, 3, 4, 5, 6

Producenten van programma's en omroepen hebben een verantwoordelijkheid om zorgvuldig om te gaan met mensen die deelnemen aan hun programma's. Uiteraard hebben ook deelnemers een eigen verantwoordelijkheid om af te wegen of zij wel of niet aan een dergelijk programma meewerken. Deelnemers kunnen soms echter gemakkelijk in een afhankelijke positie terechtkomen of gebracht worden. Daar hoort geen misbruik van gemaakt te worden. De Mediawet 2008 bevat daar geen regels voor en ik zie ook geen aanleiding om daar wettelijke regels voor te stellen. Dit is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de producenten, omroepen en deelnemers zelf. Hoewel RTL onder Luxemburgs toezicht valt is contact opgenomen met RTL. RTL wil een verantwoordelijk mediabedrijf zijn dat oog heeft voor de belangen waarvoor zowel vanuit de politiek als de samenleving bescherming wordt gevraagd. RTL zegt ook geschrokken te zijn van de berichten. En hoewel contracten met deelnemers veelal door de producenten worden gesloten, voelt RTL zich wel degelijk verantwoordelijk. RTL zegt niet op een dergelijke manier met mensen te willen omgaan en heeft toegezegd uit te zullen zoeken of deelnemers aan zijn hulpprogramma's goed worden behandeld. Verder heeft RTL laten weten bereid te zijn en inmiddels doende te zijn om de eigen mediagedragscode hierop te bezien. RTL heeft uw Kamer over de resultaten van beide acties op 16 december jongstleden per brief geïnformeerd. Deze treft u als bijlage aan³.

Als het gaat om de medische kant van de zaak en de verantwoordelijkheden van zorgverleners, verwijs ik naar de antwoorden van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op de Kamervragen van de leden Van Gerven, Leijten en Jasper van Dijk (SP) over het commerciële tv-programma «een nieuw begin»? (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 791) en het Kamerlid De Lange (VVD) over medische gevolgen van hulpteleviesieprogramma's (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 756).

² «RTL onderzoekt misstanden rond hulpteleviesieprogramma's» – NRC, 28 november 2016
<https://www.nrc.nl/nieuws/2016/11/28/rtl-onderzoekt-misstanden-rond-hulpteleviesieprogrammas-a1533979>

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer